

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaivoslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kaivoslakia muutettavaksi eräiden malminetsintää ja kaivostoimintaa koskevien säännösten osalta. Muutoksia ehdotetaan kaivosturvallisuuslupaa koskeviin säännöksiin, kaivoslain mukaisten lupien raukeamismenettelyyn ja kaivoskarttojen toimittamisvelvoitteeseen. Kaivosviranomaiselle ehdotetaan nykyistä laajempia valtuuksia tarveharkintaan tietyissä kaivoslain mukaisissa menettelyissä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2017.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

Kaivoslain kokonaisuudistuksen ja vuonna 2011 voimaan tulleen kaivoslain tavoitteena oli uudistaa kaivoslainsäädäntö siten, että edellytykset kaivostoiminnalle turvataan yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla ja että samalla turvataan yleiset ja yksityiset edut ottaen huomioon perusoikeusjärjestelmä kokonaisuudessaan. Keskeistä on yleisen edun turvaaminen ja lupaharkintaan sisältyvä ennakkollinen valvonta.

Kaivoslain muutoksen myötä kaivosviranomaisen siirrettiin työ- ja elinkeinoministeriöstä Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Samalla muutoksenhaku muuttui kaksipuoliseksi.

Kaivoslain kullanhuhdontaa sääteleviin pykäliin on tehty kahteen otteeseen muutoksia, HE 60/2014 ja HE 57/2016.

Kaivosviranomaisen on tähän mennessä myöntänyt voimassaolevan lain mukaisia varauksia, malminetsintälupia ja kullanhuhdontalupia reilut 200 kappaletta kutakin. Kaivostoimintaan liittyviä kaivoslupia on myönnetty noin 20. Tältä pohjalta eri osapuolille, erityisesti lupamenettelyihin liittyville viranomaisille, on kertynyt kokemuksia kaivoslain toimivuudesta. Yritykset maksavat vuosittain kaivostoimintaan, malminetsintään ja kullanhuhdontaan liittyviä lupamaksuja noin 0,4 miljoonaa euroa, jolla katetaan 40 prosenttia viranomaisvalvonnan kustannuksista.

Kaivoslain mukaisiin lupamenettelyihin liittyvät viranomaiset ovat identifioineet tiettyjä käytännön tilanteita, joissa kaivoslakiin kirjatut menettelyt ja velvoitteet ovat tarpeettoman raskaat, ja tällaisia tilanteita varten tulisi tiettyihin menettelyitä määrittäviin lakipykäliin lisätä mahdollisuus viranomaisten tarveharkintaan. Tämä sujuvoittaisi ja keventäisi niin viranomaisten kuin toiminnanharjoittajienkin hallinnollista taakkaa ja vapauttaisi viranomaisresurssit lupahakemusten joutuisampaan käsittelyyn. Joissain tapauksissa tulisi mahdollistaa tarveharkintaa myös lausuntoa antavien viranomaisten tai muiden tahojen osalta, kun käytännössä on havaittu, ettei yksityiskohtaisesti laissa määritellyiltä viranomaisilta lausunnon pyytäminen kaikissa tapauksissa ole relevanttia ja olennaista lisätietoa tuovaa.

Turhan sääntelyn purkaminen ja lupa- ja valitusmenettelyn sujuvoittaminen on myös yksi Sipilän hallituksen kärkihankkeista.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Ehdotetuilla muutoksilla pyritään tuomaan kaivoslakiin joustavuutta, mikä sujuvoittaa lupakäsittelyä esimerkiksi silloin, kun kyseessä on toimivan kaivoksen tarvitseman maa-alueen laajentaminen. Kaivosviranomaiselle jätettävä harkintavalta käsittelyn edellyttämistä lupamenettelyn yksittäisistä menettelyvaiheista antaa mahdollisuuden kohdistaa viranomaisresurssit kunkin hakemuksen edellyttämien tarpeiden mukaisesti.

Kaivoslain mukaisiin lupamenettelyihin liittyvät viranomaiset ovat tunnistaneet tiettyjä käytännön tilanteita, joissa kaivoslain mukaiset menettelyt ja velvoitteet ovat tarpeettoman raskaat ja jäykät, ja tällaisia tilanteita varten tulisi tiettyihin menettelyitä määrittäviin lakipykäliin, ku-

ten kaivosturvallisuuslupaun lisätä mahdollisuus viranomaisten tarveharkintaan. Tämä sujuvoittaisi ja keventäisi niin viranomaisten kuin toiminnanharjoittajienkin hallinnollista taakkaa ja vapauttaisi viranomaisresursseja lupahakemusten joutuisampaan käsittelyyn sekä valvontatyöhön. Joissain tapauksissa olisi tarpeen mahdollistaa tarveharkintaa myös lausuntoa antavien viranomaisten tai muiden tahojen osalta, kun käytännössä on havaittu, ettei lausunnon pyytäminen ole aina tarkoituksenmukaista tai päätösharkinnan kannalta tarpeellista.

Luvanhaltijan vireille panemassa raukeamisasiassa ehdotetaan siirtymistä ilmoitusmenettelyyn, jolloin luvan raukeamisesta seuraavien oikeusvaikutusten alkamisajankohta olisi yksiselitteinen. Tällä ei olisi vaikutuksia luvanhaltijan korvausvelvollisuuteen aiheutettujen vahinkojen ja haittojen korjaamiseen tai jälkitoimenpiteiden suorittamiseen. Viranomaisen antaisi edelleen asiasta valituskelpoisen päätöksen.

Vuosittain toimitettavan kaivoskartan edellyttämistä ei pidetä viranomaistoiminnan kannalta tarpeellisena, vaan kaivoskartta tulisi toimittaa viranomaisten käyttöön tarvittaessa ja viimeistään kaivostoiminnan päättyessä.

3 Esityksen vaikutukset

Esitetyillä lakimuutoksilla ei olisi vaikutusta viranomaisen lupaharkintaan. Esitetyt muutokset sujuvoittaisivat viranomaismenettelyitä ja keventäisivät hallinnollista taakkaa sekä lausunnon antajien osalta että lupaprosesseista vastaavien viranomaisten osalta. Myös toiminnanharjoittajien osalta muutokset keventäisivät lupamenettelyihin liittyvää hallinnollista taakkaa.

Kaivoslain mukaisten ajallisten luvan myöntämistä koskevien esteiden, niin kutsuttujen karenssiaikojen muutoksella edistettäisiin hyvän hallinnon periaatteita ja tasavertaisuusperiaatteen toteutumista.

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Lakimuutos pitää sisällään kolme merkittävää tekijää, jotka vähentävät alalla toimivien yritysten sääntelytaakkaa. Vuosittaisen kaivoskartan toimittamisvelvoitteen poistumisen arvioidaan vähentävän yhden asiantuntijan hallinnollista työtä suurissa kaivoksissa 2-3 päivää ja pienissä noin viikon verran. Kokonaisuudessaan säästövaikutus koko yrityskentälle olisi noin 40 000 euroa, kun velvoite koskee vuosittain noin 50 yritystä. Viranomaisen mahdollisuus kaivosturvallisuuden tarveharkintaan koskisi vuosittain arviolta noin viittä tapausta, ja toisi yrityskentälle noin 24 000 euron säästön vuosittain. Ilmoitusmenettelyyn siirtyminen malminetsintälupien raukeamisessa lyhentäisi hakemuksen käsittelyaikaa noin kolmesta päivästä puoleen päivään. Samalla lupamaksut todennäköisesti alenisivat. Lisäksi menettely säästäisi yritysten maanomistajamaksuja niissä tapauksissa, kun raukeamisen myöntäminen pitkittyy valituksen takia. Malminetsintälupapäätöksiä tehdään vuosittain noin 30 kappaletta. Kokonaisuudessaan ilmoitusmenettelyyn siirtymisen arvioidaan tuovan yrityskentälle noin 31 000 euron säästön vuositasona. Luvut perustuvat työ- ja elinkeinoministeriössä laadittuun viranomaisarvioon.

Yhteensä esityksen arvioidaan purkavan yrityksiin kohdistuvaa sääntelytaakkaa noin 95 000 euron arvosta vuosittain.

Lupaviranomaisen osalta sujuvoittamisella voidaan myös nopeuttaa lupaprosesseja, ja sitä kautta tehostaa viranomaistoimintaa ja parantaa palvelua ilman lisäresursointia. Lain asettami-

en velvoitteiden keventämisen arvioidaan vähentävän maltillisesti kaivosviranomaisen hallinnollista taakkaa.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksen mukaiset muutokset mahdollistaisivat viranomaisille hakemusten sisällön sekä hallintomenettelyiden entistä tehokkaamman tapauskohtaisen harkinnan vastaamaan kulloisenkin hankkeen edellyttämiä tarpeita, jolloin välttyttäisiin tilanteilta, joissa yksittäisen lupa-asian käsittelyyn sovellettavat menettelyt ovat ilmeisen ylimitoitettut. Tarveharkinnan mahdollistaminen ja sitä kautta tiettyjen lupamenettelyiden sujuvoittaminen ja keventäminen vapauttaisi viranomaisresursseja kohdennettavaksi valvontaan ja neuvontaan, sekä viranomaistoiminnan edelleen kehittämiseen.

Esitetyt muutokset keventäisivät lausujatahojen, eli pääasiassa aluehallintovirastojen ja pelastuslaitoksen hallinnollista työtaakkaa, kun välttyttäisiin rutiininomaisilta, tarpeettomilta lausuntopyyntöiltä.

3.3 Ympäristövaikutukset

Esitetyillä muutoksilla ei olisi vaikutusta malminetsinnän tai kaivostoiminnan ympäristövaikutuksiin.

Ympäristöön liittyvien selvitysten ajankohdan muuttaminen selkeyttäisi toiminnanharjoittajien etuoikeus-asetelmaa ja parantaisi vaadittavien selvitysten sisältöä, mutta ei muuttaisi selvitysvaatimuksia. Myöskään varsinaiseen lupaharkintaan ei esitetä muutoksia. Muutoksilla ei olisi vaikutusta asianosaisten mahdollisuuteen vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon.

Kaivosluvan raukeamiseen esitetyllä muutoksella ei olisi vaikutuksia varsinaisen toiminnan ympäristövaikutuksiin, kun esitetty muutos voisi tulla kyseeseen ainoastaan ennen kaivostoiminnan käynnistämistä.

Kaivosturvallisuyslupaan esitetyillä muutoksilla ei olisi vaikutuksia toiminnan ympäristövaikutuksiin. Kaivosturvallisuudella tarkoitetaan rakenteellista ja teknistä turvallisuutta laajasti. Lisäksi kaivosturvallisuuden kannalta on keskeistä vaaratilanteiden ja onnettomuuksien ehkäiseminen ja niistä aiheutuvien haitallisten seurausten rajoittaminen. Kaivosturvallisuysluvasta tulee esitettyjen muutosten jälkeenkin pyytää lausunnot kaikilta toimialallaan yleistä etua valvovilta viranomaisilta, eli ympäristönäkökulmasta lupamenettelyyn ei esitä muutoksia.

Malminetsintäluvasta luopumiseen esitetään muutoksia, joilla ei olisi vaikutusta luvanhaltijan velvollisuuksiin toiminnasta aiheutuvien haittojen ja vahinkojen korvaamiseen. Luvanhaltija olisi edelleen velvollinen korvaamaan toiminnasta aiheutuneet haitat ja vahingot lain mukaisesti myös siinäkin tapauksessa, että toiminnan taustalla ollut lupa on rauennut.

Ehdotettu muutos, joka antaisi luvanhakijalle mahdollisuuden viimeistellä Natura 2000 – arvioinnin ja YVA selostuksen nykyistä joustavammalla aikataululla, mahdollistaisi niiden toteuttamisen entistä laadukkaammin. Tämä merkitsisi myös ympäristön- ja luonnonsuojelun kannalta parannusta nykytilanteeseen nähden.

3.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esitetyillä muutoksilla ei olisi vaikutusta asianosaisten oikeuksiin tai velvollisuuksiin. Muutoksia ei esitetä asianosaiskäsitteeseen tai asianosaisten vaikutusmahdollisuuksiin. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia edellytyksiin toimia saamelaisten kotiseutualueella, koltta-alueella tai erityisellä poronhoitoalueella.

Toiminnan lopettamisella ei ole sellaisia välittömiä vaikutuksia esimerkiksi kiinteistön omistajan oikeuksiin, etuihin tai velvollisuuksiin, jotka edellyttäisivät toiminnan lopettamista koskevan asian käsittelyä voimassa olevan lain mukaisilla menettelyillä. Esitetyillä muutoksilla malminetsintäluvan raukeamiseen ei olisi vaikutusta luvanhaltijan velvollisuuksiin toiminnasta aiheutuvien haittojen ja vahinkojen korvaamiseen. Luvanhaltijan velvollisuus suorittaa sille määrätyt jälkitoimenpiteet tai korvata mahdollisesti aiheutuneet vahingot ei edellytä luvan voimassaoloa.

Kaivosturvallisuusluvan kuulemismenettelyn rajaaminen asiassaan toimivaltaisiin viranomaisiin noudatettaisiin voimassaolevan lain käsitystä siitä, että kaivosturvallisuudella tarkoitetaan kaivosten rakenteellista ja teknistä turvallisuutta, vaaratilanteiden ja onnettomuuksien ehkäisemistä ja niistä aiheutuvien haitallisten seurausten rajoittamista. Kaivosturvallisuuslupaprosessin ei siis katsota voimassaolevassa laissa olevan asianosaisten oikeuksien valvontaan liittyvä prosessi, jossa ratkaistaan kaivostoiminnasta aiheutuvia intressiristiriitoja.

Perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon. Kaivoshankkeisiin ja niihin liittyvään päätöksentekoon liittyy useampia prosesseja, joissa lainsäädännön nojalla taataan kansalaisten tiedonsaanti hankkeesta ja sen toteutuksesta, sekä mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon, joten esityksen ei voida katsoa olevan ristiriidassa perustuslain kanssa.

4 Asian valmistelu

4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Hallituksen esityksen valmistelussa on hyödynnetty valtionhallinnon sujuvoittamiseen pyrkivissä hankkeissa kerätyjä ehdotuksia. Lisäksi ministeriö tiedotti vuoden 2016 alussa omia viestintäkanaviaan käyttäen mahdollisuudesta kommentoida voimassa olevan lain toimivuutta. Kommentointimahdollisuuden avulla pyrittiin keräämään kokemuksia siitä miten voimassa olevan lain tavoitteet ovat toteutuneet erilaisissa käytännön tilanteissa.

4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Luonnos hallituksen esityksestä lähetettiin lausuntokierrokselle lokakuussa 2016. Lisäksi lausuntomahdollisuudesta tiedotettiin ministeriön viestintäkanavien kautta. Esityksestä annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä kannatettiin pääsääntöisesti esitettyjä muutoksia, joiden nähtiin edistävän muun muassa viranomaisresurssien tehokasta hyödyntämistä, joustavoittamalla lupamenettelyjä.

Palautteessa nousi esiin huoli siitä, miten kaivoslain 32 §:ään ehdotettu muutos sopisi yhteen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) ja ympäristöministeriössä

valmisteilla olevan uuden ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettavan lain velvoitteiden kanssa. Tämä ja muut lausunnoissa ja mielipiteissä esiin nostetut seikat on huomioitu hallituksen esityksen jatkovalmistelussa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

32 §. *Etuoikeusjärjestys.* Malminetsinnän ja kaivostoiminnan edellytysten turvaamiseksi kaivoslain lähtökohtana on esiintymän löytäjän etuoikeus sen hyödyntämiseen. Etuoikeudesta malminetsintälupaan, kaivoslupaan ja kullanhuhdantalupaan säädetään 32 §:ssä. Pykälän mukaan etuoikeus malminetsintälupaan, kaivoslupaan ja kullanhuhdantalupaan on sillä, joka on ensimmäisenä hakenut lupaa 34 §:ssä säädetyllä tavalla.

Malminetsintäluvan haltijan etuoikeus kaivoslupaan turvataan 32 §:n 2 momentilla, jonka mukaan malminetsintäluvan haltijan tulee tehdä kaivoslupahakemus 34 §:ssä säädetyllä tavalla ennen malminetsintäluvan raukeamista tai peruuttamista.

34 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan lupahakemukseen on liitettävä tarvittaessa selvitys luonnonsuojelu-lain 65 §:ssä tarkoitetusta arvioinnista (jäljempänä ”Natura 2000 -arviointi”) ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/19994, ”YVA -laki”) mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus (jäljempänä ”YVA -selostus”). Käytännössä 32 §:n mukaisesta sääntelystä nykyisessä muodossa seuraa, että lupanhakijan on saatettava Natura 2000 -arviointi ja YVA -selostus valmiiksi jo kaivoslupahakemusta jätettäessä eikä esimerkiksi vasta siinä vaiheessa, kun lupa-asia ratkaistaan. Tämä merkitsee lupanhakijan kannalta sitä, että Natura 2000 -arvioinnin ja YVA -selostuksen viimeistely on aloitettava vuosia ennen kaivoslupahakemuksen jättämistä, mistä saattaa olla seurauksena, ettei malminetsintäkauden loppuvaiheessa tehtyjä tarkennuksia malmiarvioihin tai uusia löydöksiä enää ehditä sisällyttää arviointeihin.

34 §:n 3 momentin 2 kohta näyttäytyy nykyisessä muodossaan myös ristiriitaisena suhteessa YVA -lain 7 §:ään, joka edellyttää, että YVA -selostuksen on valmistuttava ennen kuin hankkeen toteuttamiseksi ryhdytään ympäristövaikutusten kannalta olennaisiin toimiin, kuitenkin viimeistään ennen kuin lupaviranomainen päättää luvan myöntämisestä hankkeen toteuttamiseen. YVA -laki ei siten edellytä YVA -selostuksen liittämistä itse lupahakemukseen, vaan riittävää on, että lupaviranomaisella on selostus käytössään ennen lupapäätöksen tekemistä. Myöskään luonnonsuojelulain 65 § ei edellytä, että Natura 2000 -arviointi tulisi olla tehty lupahakemusta jätettäessä. Natura 2000 -sääntelyn velvoitteet edellyttävät, että arviointi on tehty ennen kuin lupa myönnetään.

Ehdotettujen muutosten tarkoituksena on siirtää 34 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaiset lupahakemuksen liitteet 32 §:n sääntelyn piiristä siten, että etuoikeus malminetsintälupaan, kullanhuhdantalupaan tai kaivoslupaan syntyisi ilmankin, että lupahakemus sisältäisi edellä mainittuja liitteitä. Liitteet olisi kuitenkin toimitettava ennen lupapäätöksen tekemistä. Ehdotettu muutos ei toisi muilta osin muutosta lupamenettelyyn. Siten asiaa ei voisi ratkaista ennen kuin kaikki laissa mainitut lupamenettelyn vaiheet, kuten asianosaisille varattava tilaisuus tehdä muistutuksia asian johdosta, on lain mukaisesti toteutettu. Kaivosviranomaisen tulee erityisesti huolehtia siitä, että hakemuksesta ei pyydetä lausuntoja eikä lupahakemuksesta tiedoteta, mikäli hakemus ei sisällä 34 §:n mukaisia selvityksiä ja liitteitä.

Muutoksen tarkoituksena on Natura 2000 -arvioinnilla ja YVA -menettelyllä tavoiteltujen suo-
jelu- ja muiden intressien yhteensovittamisnäkökohtien huomioiminen entistä paremmin ja
laadukkaammin. Muutos loisi parhaimmat edellytykset muutoksen kohteena olevien liitteiden
laatimiselle ja niiden taustalla olevien tavoitteiden täyttymiselle. Muutoksella ei olisi vaikutus-
ta kaivoslain mukaiseen lupamenettelyyn tai lupaharkintaan. Kaivosviranomaisen olisi edel-
leen varmistuttava, että esimerkiksi hakemuksesta tiedottaminen ja asianosaisten kuuleminen
toteutuu kaivoslain mukaisesti.

Ehdotettu muutos antaisi luvanhakijalle mahdollisuuden viimeistellä Natura 2000 -arvioinnin
ja YVA -selostuksen malminetsintäluvan raukeamisen tai peruuttamisen jälkeen ja mahdollis-
taen luvanhakijan suorittaa suunnitellut malminetsintätoimet loppuun ennen Natura 2000 -
arvioinnin ja YVA -selostuksen toimittamista kaivosviranomaiselle. Natura 2000 -
arvioinnissa ja YVA -selostuksessa voidaan tällöin ottaa nykyistä paremmin huomioon myös
malminetsintän loppuvaiheen tulokset ja mahdolliset tarkennukset aikaisempiin tutkimustu-
loksiin, jolloin mahdollisen kaivoshankkeen arvioidut kokonaisvaikutukset ympäristölle olisi
mahdollista ennakoita nykyistä tarkemmin. Samalla olisi mahdollista rajata kaivostoimintaan
kaivosluvalla katettava alue suppeammaksi kuin vähemmän täydellisen tiedon varassa teh-
dyissä hakemuksissa on mahdollista. Natura 2000 -arvioinnin ja YVA -selostuksen suoritta-
minen nykyistä joustavammalla aikataululla mahdollistaisi siten niiden toteuttamisen entistä
laadukkaammin, mikä merkitsisi myös ympäristön- ja luonnonsuojelun kannalta parannusta
nykytilanteeseen nähden. Muutos mahdollistaisi entistä paremmin Natura 2000 -arvioinnilla ja
YVA -menettelyllä tavoiteltujen suo- ja muiden intressien yhteensovittamisnäkökohtien
huomioimisen.

34 §. Lupahakemus. Pykälään 2 momentin 6 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että ky-
seisen kohdan alakohta poistetaan. Samalla pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti,
jonka mukaan hakemuksessa ei olisi tarpeen esittää niitä tietoja, jotka sisältyisivät jo muutoin-
kin pykälän 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ympäristövaikutusten arviointiselostukseen
tai selvitykseen luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettua arvioinnista. Hakijan tulisi liittää ha-
kemukseen selvitys niistä tiedoista, joita ei esitetä hakemuksessa hakemuksen jättöhetkellä ja
jotka sisältyisivät myöhemmin hakemukseen liitettävään, pykälän 3 momentin 2 kohdassa tar-
koitettuun ympäristövaikutusten arviointiselostukseen tai selvitykseen luonnonsuojelulain 65
§:ssä tarkoitettua arvioinnista.

Mikäli hakemuksessa ei uuden 5 momentin perusteella esitetä pykälän 2 momentin tarkoitta-
mia selvityksiä, tulisi hakijan toimittaa lupaviranomaiselle perusteltu arvio 3 momentin 2
kohdassa tarkoitettujen liitteiden antamisajankohdasta. Hakemukseen liitettävän selvityksen
ja hakemuksen täydentämistä koskevan aikatauluarvion perusteella kaivosviranomainen voisi
arvioida lupahakemuksen täydennystarvetta ja asettaa tarvittaessa hallintolain 33 §:n nojalla
lupahakemuksen täydentämiselle asianmukaisen määräajan. Hallintolain 33 §:n mukaisesti
hakijalle tulee ilmoittaa, ettei määräajan noudattamatta jättäminen estäisi asian ratkaisemista.
Muutoksen myötä hakijoilla ei siten olisi mahdollisuutta tarpeettomasti viivyttää lupa-asian
käsittelyä.

Muutoksella pyritään varmistumaan siitä, että hakemuksissa, joihin ei liitetä hakemuksen jät-
tämishetkellä pykälän 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ympäristövaikutusten arvioin-
tiselostusta tai selvitystä luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettua arvioinnista, ei esitettäisi
tietoja, jotka voisivat poiketa merkittävästi niistä tiedoista, jotka sisältyisivät myöhemmin ha-

kemukseen liitettävään, pykälän 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ympäristövaikutusten arviointiselostukseen tai selvitykseen luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettua arvioinnista.

Lupamenettelyn aikana kaivosviranomaisen tulisi varmistua siitä, että lupamenettelyssä siirrytään lain 37 – 40 §:n mukaisiin menettelyihin, vasta kun hakemus täyttää 34 §:ssä säädetty vaatimukset.

44 §. Varausilmoitus. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan muutosta varausilmoituksen alueellisen rajoituksen osalta, jonka perusteella varausilmoitus ei saa sijaita yhtä kilometriä lähempänä muulle kuuluvaa malminetsintäaluetta, kaivosaluetta tai kullanhuuhdonta-aluetta. Säännös muodostaa niin kutsutun suojavyöhykkeen varausten osalta.

Kumottu vuoden 1965 kaivoslaki suojaasi voimassa olleita kaivosalueita siten, ettei varausalueita saanut ulottaa kilometriä lähemmäs mainittuja alueita. Vuonna 2011 voimaan tullut kaivoslaki muutti malminetsintään liittyviä oikeuksia alueiden osalta. Malminetsintäalueen enimmäispinta-alaa ei nykyisessä kaivoslaissa ole säännelty eikä malminetsintäaluetta ole enää aikaisempaan tapaan rajattu kumotun lain mukaisiin, enintään neliökilometrin kokosiin alueisiin. Kaivoslain 44 §:n 2 momentin mukainen alueellinen rajoitus varausalueiden osalta siirtyi voimassa olevaan kaivoslakiin ilman, että malminetsintäalueiden tai kaivosalueiden suojaamistarvetta varausten osalta olisi lainsäätämisvaiheessa arvioitu.

Koska nyt kyseessä oleva säännös suojavyöhykkeestä koskee ainoastaan varausilmoitusta eikä esimerkiksi malminetsintälupaa, on kilpailevan toimijan mahdollista hakea malminetsintälupaa muulle kuuluvan malminetsintäalueen tai kaivosalueen välittömään läheisyyteen. Nykyisen kaltaisenaan varausilmoitusta koskeva säännös suojavyöhykkeestä ei siten tosiasiallisesti suojaakaan esimerkiksi kaivosluvan haltijaa kaivosalueen välittömässä läheisyydessä tapahtuvalta kilpailevalta toiminnalta.

Edellä mainitusta syystä ja saatujen kokemusten perusteella ja näihin pohjautuvien arvioiden mukaan varausilmoituksen alueelliselle rajoitukselle ole enää tarvetta. Lisäksi on huomattava, että esimerkiksi kaivosluvan haltijan on mahdollista suojata oikeutensa kilpailevalta toiminnalta ensisijassa hakemalla tarvittavan laaja alue toiminnalleen tai vaihtoehtoisesti hakemalla uusia malminetsintä- tai kaivoslupia kaivosalueen ympärille.

Esitetty muutos selkeyttäisi paremmin kaivoslain tarkoittamien eri alueiden rajoja ja poistaa rajaepäselvyyksien mahdollisuutta.

46 §. Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan myöntämisen esteet. Ehdotettu muutos lyhentäisi aikaisemmin malminetsintäalueena tai kaivosalueena olleen alueen niin kutsuttua karenssiaikaa kolmesta vuodesta kahteen. Ehdotettu muutos parantaisi erityisesti malminetsintää harjoittavien toimijoiden oikeusasemaa ja poistaisi nykyisen 46 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan sekä 2 momentin yhteisvaikutuksesta luodun tilanteen, jossa käytännössä taloudellisesti vahvin toimija voi kiinteistön omistajan kanssa niin sopimalla välttää 1 momentin 3 ja 4 kohdan mukaisen luvan myöntämisen esteen. Kaivoslain mukainen toiminta on pitkälle lailla säänneltyä ja kaivoslain mukainen lupaharkinta lähtökohtaisesti oikeusharkintaa, joka jättää lupaharkintaan nähden vain rajoitetusti tilaa yksityisten välisille oikeustoimille. Edellä mainitun lähökohdan mukaan tilanne, jossa kaikkia toimijoita koskeva lain mukainen luvan myöntämisen este voidaan kiinteistön omistajan kanssa sopimalla tietyn toimijan osalta poistaa, asettaa toi-

mijat eriarvoiseen asemaan, koska sopimukseen liittyy usein kiinteistön omistajalle maksettava korvaus, jolloin taloudellisesti vahvin toimija voi saada tilanteessa tosiasiallisen etusijan.

Edellä viitattu luvan myöntämisen este ei sovellu varaukseen, jolloin alueelle mahdollista hakea varausta ja tämän jälkeen malminetsintälupaa. Alueen voisi varata itselleen se, joka ensimmäisenä toimittaisi kaivosviranomaiselle varausilmoituksen, sen sijaan, että alueen etuoikeus ratkaistaisi yksityisten välisin sopimuksin. Kyseinen muutos jättäisi edelleen toiminnanharjoittajalle sekä alueen kiinteistön omistajalle mahdollisuuden sopia alueella tehtävistä tutkimustoimista varausajan aikana, jolloin kiinteistön omistajan asema ei käytännössä muuttuisi nykyisestä. Varaajalla olisi myös mahdollista lyhentää 1 momentin 3 ja 4 kohdan mukaista luvan myöntämisen esteen pituutta pykälän 2 momentin mukaisesti.

Ottaen huomioon lain tarkoituksen ja yleiset periaatteet, kaivosviranomaisen tulee tarkoin harkita varauksen myöntämisen ja keston perusteita siinä tapauksessa, että varaaja jättää malminetsintäluvan rauettua välittömästi samalle alueelle varausilmoituksen. Ehdotetuilla muutoksilla ei ole tarkoitus luoda tilannetta, jossa rauenneen malminetsintäluvan alueelle haetaan saman aiemmin pitkään alueella toimintaa harjoittaneen toimijan toimesta automaattisesti varausta.

Ehdotetulla muutoksella ei katsota olevan merkittävää vaikutusta ympäristöön. Luvan myöntämisen esteiden tarkistaminen ei johda malminetsintälupien ketjuuntumiseen, koska ilman asianomaisen oikeudenhaltijan suostumusta luvan myöntäminen ei edelleenkään olisi mahdollista välittömästi aikaisemman luvan rauettua.

67 §. Malminetsintäluvan ja kullanhuuhtontaluvan raukeaminen. Pykälään ehdotettava muutos merkitsisi lupanhaltijan omasta aloitteesta vireille paneman luvan raukeamista koskevan asian siirtymistä lupamenettelystä ilmoitusmenettelyyn. Ehdotettu muutos vastaisi kumotun kaivoslain 18 §:ää, jonka mukaan valtausoikeudesta luovuttiin ilmoitusmenettelyllä. Kyseinen menettely on todettu voimassaolevan lain toimivuutta arvioitaessa tarkoituksenmukaisemmaksi kuin nykyinen lupamenettelyyn perustuva asian käsittely.

Käsitetasolla tapahtuva muutos korostaisi asiaan sovellettavan hallintomenettelyn keventämistä ja menettelyn eriyttämistä kaivoslain pääsääntöisestä lupamenettelystä. Ehdotettavan muutoksen myötä lupanhaltija voisi ilmoituksella saattaa toiminnan perustana olevan luvan raukeamaan ja olisi velvollinen toimittamaan ilmoituksen, jos lupaan perustuvaa toimintaa ei olisi tarkoitus jatkaa. Kaivostoiminnan laajavaikutuksellisuudesta johtuen ilmoitusmenettelyä ei ehdoteta otettavaksi käyttöön kaivosluvan osalta.

Ilmoitusmenettelyn keskeisin ero lupamenettelyyn nähden on asiaan liittyvien oikeusvaikutusten alkamisajankohta. Pääsääntöisesti kaivoslain mukaisen päätöksen lainvoimaisuus on keskeinen edellytys päätöksen synnyttämien oikeusvaikutusten alkamisen kannalta. Ilmoitusmenettelyssä oikeusvaikutukset alkaisivat heti ilmoituksen vastaanottamisen jälkeen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, joka edelleen selventäisi raukeamista koskevan ilmoituksen oikeusvaikutusten voimaantulon ajankohdan.

Malminetsinnän kannalta lupanhaltijan omasta aloitteesta vireille paneman raukeamisasian välitön oikeusvaikutus käytännössä tarkoittaisi sitä, että oikeus luvan mukaiseen tutkimustoimintaan ja toisaalta velvollisuus suorittaa 99 §:n mukaisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille malminetsintäkorvausta lakkaisi kaivosviranomaisen vastaanottaessa

raukeamista koskevan ilmoituksen. Sen sijaan esimerkiksi velvollisuus vahinkojen ja haittojen korvaamiseen ja jälkitoimenpiteiden suorittamisesta ei lakkaisi ilmoituksesta. Ilmoituksen välittömästä oikeusvaikutuksesta huolimatta kaivosviranomaisen olisi annettava asiasta valituskelpoinen päätös.

Luvanhaltijan velvollisuudella suorittaa sille määrätyt jälkitoimenpiteet tai korvata mahdollisesti aiheutuneet vahingot ei ole edellytyssuhdetta luvan voimassaoloon eikä siten ilmoituksen välittömälle oikeusvaikutukselle ole estettä.

Edellä selostetun perusteella siirtymistä ilmoitusmenettelyyn 67 §:n 3 momentin mukaisissa asioissa on pidettävä perusteltuna.

68 §. Kaivosluvan raukeaminen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 5 momentti, joka loisi poikkeuksen pykälän 3 momentin pääsääntöön, jonka mukaan kaivosluvan raukeamista voidaan lykätä enintään yhteensä kymmenen vuotta.

Ehdotettu muutos vastaisi osittain kumotun kaivoslain 50 §:n 1 momenttia, sillä erotuksella, että poikkeuksen soveltaminen edellyttäisi hakijaa osoittamaan kaivosalueen hallinnan perustuvan kaivosluvan haltijan omistukseen tai kiinteistön omistajien kanssa tehtyihin sopimuksiin. Käytännössä kiinteistön omistajien kanssa tehty sopimus voisi tarkoittaa muun muassa pitkäaikaista maanvuokrasopimusta. Kaivosalueen tulisi olla kokonaisuudessa edellä tarkoitetulla tavalla kaivosluvan haltijan hallinnassa.

Koska ehdotetun momentin soveltamisen edellyttäisi, että kaivosalue olisi yllä selostetulla tavalla kaivosluvan haltijan hallinnassa, ei ehdotetulla muutoksella ole vaikutusta muiden oikeusasemaan.

Pääsääntöisesti kaivosviranomaisen tulisi edelleen käyttää kymmenen vuoden määräaika kaivosluvan raukeamisen lykkäämistä koskien mutta luvanhaltijan osoittaessa käsillä olevan ehdotetun muutoksen mukaiset perusteet, voisi kaivosviranomaisen lykätä kaivosluvan raukeamista senkin jälkeen, kun pykälän 3 momentissa säädetty kymmenen vuoden enimmäisaika on kulunut umpeen.

Käytännössä poikkeus soveltuisi teollisuusmineraalikaivoksiin, mutta poikkeusta voidaan soveltaa yleisesti kaikkiin kaivoksiin.

Hyväksyttävänä perusteena kaivosluvan raukeamisen lykkäämiselle voisi, yleinen etu huomioiden, pitää muun muassa kaivoskivennäisreservin tarvetta. Tyypillisesti kyseessä olisi tilanne, jossa reserviesiintymän hyödyntäminen ei olisi taloudellisesti perusteltua tuotannollisessa toiminnassa olevan kaivoksen takia.

72 §. Luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevan asian käsittely. Luvanhaltijan omasta aloitteesta vireille panemaan luvan raukeamista koskevan asian käsittelyn menettelysäännöksiin ehdotetaan muutosta, joka yksinkertaistaisi ja keventäisi asian käsittelyä ja vastaisi paremmin asian käsittelyn edellyttämää hallinnollista menettelyä. Ehdotettu muutos koskisi ainoastaan luvanhaltijan vireille panemaa raukeamisasiaa.

Raukeamista koskevaan ilmoitukseen ei sovellettaisi lausuntoja, muistutuksia ja mielipiteitä tai lupahakemuksen tiedottamista koskevia menettelysäännöksiä. Lupahakemuksen lausuntoja

ja tiedottamista koskevan menettelyn soveltumattomuudesta ei olisi tarpeen säätää 72 §:ssä, koska 37 ja 40 §:n sanamuodosta voi päätellä, ettei niitä voi soveltaa raukeamista koskevan ilmoitusasian käsittelyyn.

Jotta alueen kiinteistöjen omistajat saisivat mahdollisimman tehokkaasti ja asianmukaisesti tiedon luvan raukeamisesta ja siihen liittyvistä välittömistä oikeusvaikutuksista, raukeamista koskevan päätöksen tiedottamiseen ei ehdoteta muutosta.

Kaivoslain voimaantulon jälkeen lain soveltaminen käytännössä on tuonut ilmi, että perusoikeuksien turvaamiseen liittyvät asetelmat ovat kaivoslain mukaisen toiminnan eri vaiheissa hyvin erilaisia.

Kun otetaan huomioon, että lupaan perustuva malminetsintä kiinteistön omistajan alueella ei ole kiinteistön omistajan oikeus eikä luvan raukeamisella ole vaikutusta lupanhaltijan velvollisuuksiin toiminnasta aiheutuvien haittojen ja vahinkojen korvaamiseen, ei lopettamista koskevalla asialla ole vaikutusta kiinteistön omistajan oikeusasemaan. Lupanhaltijan omasta aloitteesta vireille panemassa luvan raukeamista koskevassa asiassa lupanhaltijaa on siten pidettävä ainoana tosiasiallisena asianosaisena.

Toimintaan liittyvien erilaisten vaikutusten arviointia toiminnan lopettamiseen liittyvässä päätöksenteossa ei ole tarpeen tehdä, sillä kyseinen arviointi on jo tehty lupaharkinnan yhteydessä. Toiminnasta aiheutuvien haittojen ja vahinkojen korvaamisvelvollisuudesta säädetään erikseen lailla ja pääsääntöisesti niistä määrätään myös lupapäätöksessä. Lupanhaltijan velvollisuudella suorittaa sille määrättyt jälkitoimenpiteet tai korvata mahdollisesti aiheutuneet vahingot ei ole edellytysuhdetta luvan voimassaoloon eikä siten esimerkiksi haittaa kärsineen oikeusturva edellyttä nykyisen sääntelyn mukaista lupamenettelyä tai osallistumista asian käsittelyyn. Toiminnan lopettamisella ei ole sellaisia välittömiä vaikutuksia esimerkiksi kiinteistön omistajan oikeuksiin, etuihin tai velvollisuuksiin, jotka puoltaisivat toiminnan lopettamista koskevan asian käsittelyä siinä laajuudessa kuin kaivoslaissa nykyisin säädetään.

Lupanhaltijan oikeusturvan kannalta on pidettävä perusteltuna, että kaivosviranomaisen, kunnan tai haittaa kärsivän aloitteesta johtuva malminetsintäluvan tai kullanhuuhtontaluvan raukeamisasiaan sovelletaan lupamenettelyä koskevia säännöksiä, jolloin lupanhaltijan oikeusturva asiassa turvataan. Tästä syystä 67 §:n 2 momenttia koskevan asian käsittelyyn ei ehdoteta muutosta. Kaivostoiminnan laajavaikutuksellisuudesta johtuen, kaivosluvan raukeamista koskevaan asian käsittelyyn ei niin ikään ehdoteta muutosta.

Hallinnollisten käsittelyvaiheiden vähentyessä ehdotetulla muutoksella on hallinnollista taakkaa keventävä vaikutus niin kaivosviranomaisen kuin toiminnanharjoittajan näkökulmasta. Koska asiasta ei lähtökohtaisesti pyydetä lausuntoa eri viranomaisilta, keventäisi ehdotettu muutos myös lausuvien viranomaisten hallinnollista taakkaa. Kiinteistönomistajien asemaan muutoksella ei olisi tosiasiallista vaikutusta.

Hallinnollista menettelyä yksinkertaistamalla, muutoksella on kaivosviranomaiseen sekä lupanhaltijaan kohdistuvaa hallinnollista taakkaa keventävä vaikutus.

93 §. Kaivostoimituksen rekisteröinti. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi teknisiä korjauksia. Momentin nykyisestä sanamuodosta poiketen, kaivostoimitusta koskevat merkinnot tehdään kiinteistörekisterin asemesta kiinteistötietojärjestelmään. Kaivostoimituksen osalta

kysymys on kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetuin lain (453/2002) mukaisista tiedoista eikä kiinteistörekisterilaissa (392/1985) säädettyistä tiedoista. Ehdotettu muutos ei toisi sisällöllistä muutosta sääntelyyn.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 3 momentti, joka velvoittaisi Maanmittauslaitoksen ilmoittamaan kaivosviranomaiselle kaivostoimituksen merkitsemisestä kiinteistötietojärjestelmään. Kaivostoimituksessa voidaan perustelluista syistä tarvittaessa poiketa kaivosviranomaisen kaivosluvassa määrittelemästä aluerajauksesta. Kaivosviranomaisen tulee kaivostoimituksen jälkeen saada tieto muodostetun kaivosalueen toteutuneista rajoista.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 4 momentti, joka sisältäisi ilmoitusmenettelyä koskevan ase-
tuksenanto-valtuuden.

119 §. Kaivoskartta. Kaivoskartoilla on keskeinen merkitys, kun selvitetään kaivosturvallisuutta, alueen maankäyttöä ja esiintymän hyödyntämistä kulloisessakin tilanteessa. Lisäksi niillä on merkitystä siinä vaiheessa, kun kaivostoiminta on jo päättynyt. Esimerkiksi jos alue otetaan kaivostoiminnan päätyttyä muuhun käyttöön, sen turvallisuudesta on mahdollista varmistua kaivoskartan avulla.

Voimassa olevan kaivoslain mukaan kaivostoiminnan harjoittajan tulee toimittaa kaivoskartasta kopio kunkin vuoden alussa kaivosviranomaiselle. Nykyistä sääntelyä on pidetty hallinnollisesti raskaana ja kaivoskartan käyttötarkoitus huomioiden epätarkoituksenmukaisena. Kaivoskarttojen toimittaminen, niiden vastaanotto ja arkistointi kaivosviranomaisessa aiheuttaa ylimääräistä hallinnollista taakkaa niin kaivosviranomaisessa kuin toiminnanharjoittajille, koska toiminnassa olevien kaivosten kaivoskartoilla ei ole jatkuvaa käyttöä. Käytännön osoittamaa tarvetta kaivoskarttojen vuosittaiselle toimittamiselle ei ole.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan muutettavaksi siten, että kaivoskartta tulisi toimittaa kaivosviranomaiselle ainoastaan pyynnöstä tai viimeistään kaivostoiminnan päättyessä. Ehdotetulla muutoksella puretaan turhaa sääntelyä varmistaen kuitenkin, että ajantasainen kaivoskartta on aina kaivosviranomaisen saatavilla. Lisäksi kaivoskartta tulisi aina toimittaa kaivosviranomaiselle kaivostoiminnan päättyessä.

Kaivostoiminnan harjoittajan tulisi edelleen laatia kaivoksesta ja kaivosalueesta kaivoskartta ja pitää se ajantasaisena. Kaivoskartan sisältöä koskevaa sääntelyä ei muutettaisi.

Esitetyllä muutoksella on kaivosviranomaisen ja toiminnanharjoittajan näkökulmasta hallinnollista taakkaa keventävä vaikutus.

121 §. Kaivosturvallisuuslupa. Ehdotettu muutos koskisi kaivoksen toiminnan laajentamista koskevaa kaivosturvallisuuslupaa. Ehdotettu muutos antaisi kaivosviranomaiselle harkintavaltaa sen suhteen, edellyttääkö kaivoksen alueen laajentaminen ja uuden alueen käyttötarkoitus kyseisessä tapauksessa uutta kaivosturvallisuuslupaa tai voimassaolevan kaivosturvallisuusluvan tarkistamista.

Kaivosturvallisuusluvan ollessa edellytys kaivoksen rakentamiseen ja tuotannolliseen toimintaan, on kaivoksen laajennuksen osalta kaivosviranomaisen tarpeellista ottaa kantaa kaivosturvallisuuslupaa koskevaan poikkeamiseen jo kaivoslupapäätöksessä, jolloin luvanhaltijan on

mahdollista arvioida mitä ja missä laajuudessa kaivoslupan myöntämisen johdosta alueella on mahdollista suorittaa toimintaan liittyviä töitä.

Tuotannollisessa toiminnassa olevan kaivoksen laajentaessa toiminta-alueita, vaatimus uuden kaivosturvallisuuslupan hakemisesta johtaa usein kohtuuttoman raskaaseen lupamenettelyyn toiminnan muutokseen nähden. Laajennus on usein pieni kaivosalueen laajennus tai esimerkiksi uusi apualue. Muutokset eivät välttämättä aiheuta sellaisia uusia kaivoksen tekniseen toimintaan liittyviä riskejä tai muita muutoksia kaivoksen toimintaperiaatteisiin, jotka tulisi käsitellä kaivosturvallisuuslupaa koskevan lupamenettelyn yhteydessä.

Muutoksella on hallinnollista taakkaa keventävä vaikutus niin toiminnanharjoittajan kuin kaivosviranomaisen näkökulmasta. Kaivosviranomaiselle annettava harkintavalta lausuntojen pyytämisen osalta vähentää lausuvien viranomaisten hallinnollista taakkaa.

123 §. *Kaivosturvallisuuslupahakemusta koskevat menettelyt.* Kaivosturvallisuuslupaan liittyvässä lupaharkinnassa kaivostoiminnan harjoittaja yhdessä kaivosviranomaisen sekä muiden toimialoillaan yleistä etua valvovien viranomaisten kanssa käy kaivosturvallisuuslupahakemuksen ja siitä annettavien lausuntojen pohjalta teknistä vuoropuhelua liittyen muun muassa kaivoksen rakentamista koskeviin teknisiin ratkaisuihin sekä kaivosturvallisuuteen liittyviin riskeihin.

Kaivosturvallisuuslupamenettelyssä kaivostoiminnan harjoittaja antaa kaivosviranomaiselle kaivoslain edellyttämät tiedot muun muassa kaivoksen rakennussuunnitelmasta, rakennuksista, kivennostojärjestelmästä, ilmanvaihdon yleisjärjestelystä, sähkönjakelusta sekä muista teknisistä seikoista, joiden pohjalta kaivosviranomaisen suorittaa kaivosturvallisuutta koskevan riskiarvion ja antaa tarvittavat määräykset riskienhallintaan liittyen.

Kyseessä ei ole lupa, jonka perusteella arvioidaan tai ratkaistaan kaivostoiminnasta aiheutuvia mahdollisia intressiristiriitoja tai ympäristöllisiä kysymyksiä vaan kyse on puhtaasti kaivoksen teknisiin ratkaisuihin keskittyvästä riskianalyysointiprosessista, jossa menettelyn ainoana tosiasiallisena asianosaisena on lupanhakijaa.

Kaivosturvallisuuslupaa haettaessa asianosaisten, kuten kiinteistöjen omistajien, oikeusasema sekä toiminnan vaikutukset ympäristöön ja maankäyttöön on jo selvitetty aikaisemmissa lupamenettelyissä, muun muassa kaivoslupaa ja ympäristölupaa koskevissa menettelyissä. Lisäksi edellä mainitut asiat on otettava asianmukaisesti huomioon myös kaivoshankkeen YVA –menettelyssä. Kaivosturvallisuuslupamenettelyn sisältö ja tavoite huomioiden menettelyllä ei ole sellaisia vaikutuksia muiden (esimerkiksi lähialueiden asukkaiden) etuihin, oikeuksiin tai velvollisuuksiin, jotka edellyttäisivät lupahakemuksesta tiedottamista 40 §:n mukaisesti. 39 §:n menettelysäännöksiä muistutuksista ja mielipiteistä ei ole tarpeen soveltaa kaivosturvallisuuslupahakemuksen käsittelyssä, koska edellä selostetun perusteella lupanhakija on ainoa asianosainen kaivosturvallisuuslupaa koskevassa asiassa. Ehdotettu muutos ei siten ole ristiriidassa esimerkiksi perustuslain 20 §:n 2 momentin kanssa.

Ehdotettu muutos 1 momenttiin lisäisi kaivosviranomaisen harkintavaltaa ja joustavoittaisi sen tehtävää kaivosturvallisuuslupa-asiaa käsiteltäessä. Pykälän 1 momentti on nykyisessä muodossaan koettu kaivoslain toimivuutta arvioitaessa epätarkoituksenmukaiseksi. Edellä mainittu sekä yksittäisiin kaivoksiin liittyvät erityispiirteet huomioiden ehdotonta luetteloa lausuvista viranomaisista ei katsota tarkoituksenmukaiseksi. Momentin viimeinen lause ehdotetaan pois-

tettavaksi tarpeettomana, sillä asiasta säädetään jo hallintolain 31 §:ssä; viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Ehdotetulla muutoksella ei olisi vaikutusta kaivosturvallisuushakemuksesta pyydettyjen tarpeellisten lausuntojen osalta, sillä kaivosviranomaisen olisi edelleen pyydettyä tarvittavat lausunnot kaivosturvallisuuslupahakemuksesta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 3 momentti, jonka tarkoituksena olisi selventää kaivosturvallisuuslupaan liittyvää lupamenettelyä.

Ehdotus ei sisällä muutoksia 129 - 131 §:ään. Siten esimerkiksi kaivosturvallisuuslupaan liittyvään lupaharkintaan, kaivosturvallisuusluvan edellytyksiin, luvan raukeamiseen tai peruuttamiseen ei ehdoteta muutoksia.

Muutoksella on hallinnollista taakkaa keventävä vaikutus niin toiminnanharjoittajan kuin kaivosviranomaisen näkökulmasta. Kaivosviranomaiselle annettava harkintavalta lausuntojen pyytämisen osalta vähentää lausuvien viranomaisten hallinnollista taakkaa, ilmeisen tarpeettomien lausuntopyyntöjen poistuessa.

165 §. Valitusoikeus. Luvanhaltijan omasta aloitteesta vireille paneman raukeamisasiaa koskevan päätöksen muutoksenhakuoikeutta ehdotetaan rajoitettavaksi siten, että päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla ainoastaan päätöksen kohteena olevan luvan luvanhaltija.

Nykyinen muutoksenhakuoikeus luvanhaltijan omasta aloitteesta vireille panemissa raukeamisasioissa on osoittautunut merkityksettömäksi ja johtanut käytännössä epäselviin tilanteisiin alueen kiinteistön omistajan hakiessa luvan raukeamista koskevaan päätökseen muutosta valittamalla. Toiminnan lopettamisen juontuessa yksinomaan luvanhaltijan tahdosta, ei alueen kiinteistön omistajalla ole tosiasiallisiin olosuhteisiin perustuvaa perustetta toiminnan lopettamisen estämiseksi, koska kiinteistön omistajalla ei ole oikeutta vaatia luvanhaltijaa suorittamaan kiinteistöllään malminetsintää eikä luvan voimassaololla ja esimerkiksi toiminnanharjoittajan velvollisuudella korvata mahdollisia toiminnasta aiheutuneita vahinkoja vahingonkärsijälle ole edellytyssuhdetta. Luvan raukeaminen ei toisin sanoen poista luvanhaltijan velvollisuutta suorittaa jälkitoimenpiteitä tai korvata mahdollisia aiheutuneita vahinkoja.

Nykyisellä muutoksenhakuoikeudella on havaittu olevan kielteisiä vaikutuksia niin kiinteistön omistajien kuin luvanhaltijan asemaan, sillä perusteetta tehdyt valitukset luvan raukeamista koskevasta päätöksestä pitkittävät tarpeettomasti luvan raukeamista ja toisaalta alueen palautumista luvan myöntämistä edeltävään tilaan. Koska kyseessä oleva muutoksenhakuoikeuteen kohdistuva muutos koskisi ainoastaan luvanhaltijan omasta aloitteesta vireille panemaa raukeamisasiaa, ei asiassa voida katsoa olevan muuta asianosaista kuin luvanhaltija itse. Muutoksenhakuoikeus päätöksen kohteena olevan luvan luvanhaltijalla tulee tämän oikeusturvan kannalta säilyttää, mikäli kaivosviranomaisen päätös on esimerkiksi virheellinen tai lainvastainen.

Hallintolainkäyttölain 6 §:n 1 momentin mukaan hallintopäätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Tarkasteltaessa lopettamista koskevan asian suhdetta kiinteistön omistajan oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun, voidaan todeta, että todellista asianosaisasemaa toiminnan lopettamista koskevassa asiassa ei ole muulla kuin luvanhaltijalla. Luvanhaltijan omasta aloitteesta vireille

panemassa raukeamista koskevassa asiassa on vireille panijaa pidettävä ainoana asianosaisena. Siten muutoksenhakuoikeuden rajaaminen ehdotetulla tavalla on perusteltu.

Esitetyllä muutoksella on hallinnollista taakkaa keventävä vaikutus asiaan liittyvien hallintovalitusten vähentyessä niin hallintotuomioistuinten, lausuvien viranomaisten kuin toiminnanharjoittajien näkökulmasta.

2 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain täytäntöönpanon edellyttämiä toimenpiteitä, esimerkiksi ohjeistusta ja tiedotusta, olisi tarkoitus tehdä jo ennen lain voimaantuloa. Säännöksen yleinen siirtymäsäännöksen mukaan vireillä olevat asiat ratkaistaan vireille tulohetkellä voimassa olleiden säännösten mukaisesti, ellei siirtymäsäännöksissä toisin säädettäisi.

Mikäli tuomioistuin palauttaa ennen muutossäädöksen voimaan tuloa vireille tulleen asian osittain tai kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, ratkaistaan asia asian vireille tulohetkellä voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Muutossäädöksellä ei ole tarkoitus vaikuttaa malminetsintäluvan tai kaivosluvan myöntämisen esteisiin, jotka ovat syntyneet tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Siten tämän lain voimaan tulo ei vaikuta 46 §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdan mukaisiin luvan myöntämisen esteisiin tai niiden pituuteen.

Lain voimaan tulolla ei aseteta ennen muutossäädöksen voimaan tuloa vireille tulleita hakemuksia epäedulliseen asemaan tämän lain voimaan tulon jälkeen vireille tulleisiin hakemuksiin nähden. Siten lain voimaan tuloa ennen vireille tulleisiin hakemuksiin sovelletaan tämän lain 32 §:ää.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kaivoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kaivoslain (621/2011) 32 §:n 1 momentti, 34 §:n 2 momentin 6 kohta, 44 §:n 2 momentti, 46 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta, 67 §:n 3 momentti, 72 ja 93 §, 119 §:n 2 momentti ja 123 §, sellaisena kuin niistä on 93 § osaksi laissa 915/2013, sekä

lisätään 32 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 34 §:ään uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 ja 6 momentti siirtyvät 6 ja 7 momentiksi, 68 §:ään uusi 5 momentti, 121 §:ään uusi 2 momentti ja 165 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

32 §

Etuoikeusjärjestys

Etuoikeus malminetsintälupaan, kaivoslupaan ja kullanhuuhdontalupaan on sillä, joka on ensimmäisenä hakenut lupaa 34 §:ssä säädetyllä tavalla. Mainitun pykälän 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettu selvitys ja ympäristövaikutusten arviointiselostus voidaan kuitenkin toimittaa kaivosviranomaiselle, etuoikeutta menettämättä, myös lupahakemuksen jättämisen jälkeen, mutta ennen päätöksentekoa.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu etuoikeus kaivoslupaan säilyy malminetsintäluvan haltijalla myös siinä tapauksessa, että 34 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettu selvitys ja ympäristövaikutusten arviointiselostus toimitetaan kaivosviranomaiselle vasta malminetsintäluvan raukeamisen tai peruuttamisen jälkeen.

34 §

Lupahakemus

Lupahakemuksessa on esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

6) toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus;

Niiltä osin kuin 2 momentin 2, 5, 6 ja 7 kohdissa vaaditut selvitykset sisältyvät 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun selvitykseen tai ympäristövaikutusten arviointiselostukseen, ei malminetsintälupaa tai kaivoslupaa koskevassa hakemuksessa ole tarpeen esittää 2 momentissa tarkoitettua selvitystä. Jos hakemuksessa ei tämän säännöksen perusteella esitetä 2 momentissa tarkoitettua selvitystä, tulee hakemuksessa mainita mitkä 2 momentissa vaadituista tiedoista sisältyvät 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin asiakirjoihin sekä arvio asiakirjojen toimitamisajankohdasta.

44 §

Varausilmoitus

Varausilmoitus ei saa koskea aluetta, joka kuuluu malminetsintäalueeseen, kaivosalueeseen tai kullan-huuhdonta-alueeseen. Varausilmoitus ei myöskään saa koskea aiemmin varausalueena ollutta aluetta, ennen kuin vuosi on kulunut varauspäätöksen raukeamisesta tai peruuttamisesta.

46 §

Malminetsintäluvan ja kullanhuhdantaluvan myöntämisen esteet

Malminetsintälupaa ja kullanhuhdantalupaa ei saa myöntää:

3) aiemmin malminetsintäalueena olleelle alueelle ennen kuin malminetsintäluvan raukeamisesta tai peruttamisesta on kulunut kaksi vuotta luvan viimeisestä voimassaolopäivästä lukien;

4) aiemmin kaivosalueena olleelle alueelle ennen kuin kaksi vuotta on kulunut kaivostoinnin lopettamispäätöksen lainvoimaiseksi tulemistä edeltäneestä päivästä;

67 §

Malminetsintäluvan ja kullanhuhdantaluvan raukeaminen

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että malminetsintälupa ja kullanhuhdantalupa raukeavat, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Malminetsintälupa ja kullanhuhdantalupa raukeavat ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

68 §

Kaivosluvan raukeaminen

Jos kaivosalueen hallinta perustuu kaivosluvan haltijan omistukseen tai kiinteistön omistajien kanssa tehtyihin sopimuksiin, kaivosviranomaisen voi kaivosluvan haltijan hakemuksesta lykätä kaivosluvan raukeamista vaikka 3 momentissa säädetty kymmenen vuoden enimmäisaika on kulunut umpeen. Lisäksi lykkäämisen edellytyksenä on, että luvanhaltija osoittaa, että luvan raukeamista on lykättävä yleisen edun tai muiden erityisten syiden perusteella.

72 §

Luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevan asian käsittely

Malminetsintäluvan, kaivosluvan ja kullanhuuhtontaluvan voimassaolon jatkamista, muuttamista ja peruuttamista sekä kaivosalueenastusluvan voimassaolon jatkamista ja raukeamista koskeva asia on käsiteltävä noudattaen vastaavasti, mitä tässä laissa säädetään asianomaista lupaa koskevasta lupamenettelystä, lupaharkinnasta sekä lupapäätöksestä ja sen voimassaolosta. Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös kaivosluvan raukeamista ja 67 §:n 2 momentin mukaista malminetsintäluvan ja kullanhuuhtontaluvan raukeamista koskevaan asiaan.

Mitä 39 §:ssä säädetään muistutuksista ja mielipiteistä, ei sovelleta malminetsintäluvan ja kullanhuuhtontaluvan raukeamista koskevan 67 §:n 3 momentissa tarkoitettua ilmoituksen käsittelyyn.

Mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta, sovelletaan myös malminetsintäluvan ja kullanhuuhtontaluvan raukeamista koskevan ilmoituksen johdosta annettavaan kaivosviranomaisen päätökseen.

93 §

Kaivostoimituksen rekisteröinti

Kaivostoimitus voidaan rekisteröidä korvausten suorittamisesta riippumatta, kun se on saanut lainvoiman. Korvausten suorittamisesta ei tarvitse ilmoittaa Maanmittauslaitokselle.

Kaivostoimituksesta voidaan tehdä merkinnät kiinteistötietojärjestelmään muutoksenhausta huolimatta niiden kiinteistöjen osalta, joita muutoksenhaku ei koske. Kaivostoimituksesta voidaan tehdä merkinnät kiinteistötietojärjestelmään myös muutoksenhaun kohteena olevien kiinteistöjen osalta, jos muutoksenhaku ei vaikuta lunastuksen kohteen vahvistamiseen, käyttö- tai muiden oikeuksien perustamiseen taikka tehtäviin merkintöihin. Kiinteistötietojärjestelmän ylläpitäjän on näissä tapauksissa pyydettävä maa- ja metsätalouden ministeriöltä lupa rekisteröintiin. Maa- ja metsätalouden ministeriön päätösvalta on myös, kun siinä on vain maa- ja metsätalouden puheenjohtaja.

Maanmittauslaitoksen tulee ilmoittaa kaivosviranomaiselle kaivostoimituksen kiinteistötietojärjestelmään merkitsemisestä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kaivostoimituksen rekisteröinnistä.

119 §

Kaivoskartta

Kaivostoiminnan harjoittajan tulee toimittaa kaivoskartasta kopio kaivosviranomaiselle tämän sitä pyytäessä ja kaivostoiminnan päättyessä.

121 §

Kaivosturvallisuuslupa

Kun tuotannollisessa toiminnassa olevaa kaivosta laajennetaan uudella kaivosalueella tai kaivoksen apualueella, kaivosviranomainen voi hakijan esityksestä kaivoslupapäätöksessä päättää, että kaivostoimintaa laajentavaan alueeseen ei sovelleta, mitä edellä 1 momentissa säädetään kaivosturvallisuusluvan tarpeesta tai jäljempänä 130 §:ssä kaivosturvallisuusluvan muuttamisesta.

123 §

Kaivosturvallisuuslupahakemusta koskevat menettelyt

Kaivosviranomaisen tulee pyytää kaivosturvallisuuslupahakemuksesta tarpeelliset lausunnot ja selvitykset toimialallaan yleistä etua valvovilta viranomaisilta.

Hakijan kuulemiseen lausuntojen johdosta sovelletaan, mitä 42 §:ssä säädetään hakijan kuulemisesta. Kaivosturvallisuuslupapäätöksen sisältöön sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa lupapäätöksen sisällöstä säädetään.

Mitä 39 §:ssä säädetään muistutuksista ja mielipiteen ilmauksia koskevasta menettelystä ja 40 §:ssä lupahakemuksesta tiedottamisesta, ei sovelleta kaivosturvallisuuslupahakemuksen käsitteelyyn.

165 §

Valitusoikeus

Edellä 67 §:n 3 momentissa tarkoitettuun kaivosviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla ainoastaan luvan raukeamista koskevan ilmoituksen tehnyt luvanhaltija.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevissa asioissa noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Jos muutoksenhakutuomioistuimien tämän lain voimaan tultua kumoaa päätöksen, johon on sovellettava tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Ennen tämän lain voimaan tuloa aiemmin malminetsintäalueena tai kaivosalueena olleelle alueelle ei saa myöntää malminetsintälupaa tai kullanhuuhdantalupaa ennen kuin malminetsintäluvan raukeamisesta tai peruuttamisesta on kulunut kolme vuotta tai kuin kolme vuotta on kulunut siitä, kun kaivostoiminnan lopettamispäätös on tullut lainvoimaiseksi. Malminetsintälupa ja kullanhuuhdantalupa voidaan kuitenkin myöntää edellä tarkoitetuille alueille tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Tämän lain voimaan

tullessa vireillä olevien malminetsintälupaa, kaivoslupaa tai kullanhuuhdontalupaa koskevien hakemusten etuoikeus haettavaan lupaan ratkaistaan tämän lain säännösten mukaisesti.

Helsingissä päivänä kuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

Laki

kaivoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kaivoslain (621/2011) 32 §:n 1 momentti, 34 §:n 2 momentin 6 kohta, 44 §:n 2 momentti, 46 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta, 67 §:n 3 momentti, 72 ja 93 §, 119 §:n 2 momentti ja 123 §, sellaisena kuin niistä on 93 § osaksi laissa 915/2013, sekä

lisätään 32 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 34 §:ään uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 ja 6 momentti siirtyvät 6 ja 7 momentiksi, 68 §:ään uusi 5 momentti, 121 §:ään uusi 2 momentti ja 165 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

32 §

Etuoikeusjärjestys

Etuoikeus malminetsintälupaan, kaivoslupa- ja kullanhuuhtontalupaan on sillä, joka on ensimmäisenä hakenut lupaa 34 §:ssä säädetyllä tavalla.

Ehdotus

32 §

Etuoikeusjärjestys

Etuoikeus malminetsintälupaan, kaivoslupa- ja kullanhuuhtontalupaan on sillä, joka on ensimmäisenä hakenut lupaa 34 §:ssä säädetyllä tavalla. Mainitun pykälän 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettu selvitys ja ympäristövaikutusten arviointiselostus voidaan kuitenkin toimittaa kaivosviranomaiselle, etuoikeutta menettämättä, myös lupahakemuksen jättämisen jälkeen, mutta ennen päätöksentekoa.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu etuoikeus kaivoslupaan säilyy malminetsintäluvan haltijalla myös siinä tapauksessa, että 34 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettu selvitys ja ympäristövaikutusten arviointiselostus toimitetaan kaivosviranomaiselle vasta malminetsintäluvan raukeamisen tai peruuttamisen jälkeen.

34 §

Lupahakemus

6) toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus; selvitystä ei kuitenkaan vaadita siltä osin kuin vaaditut tiedot sisältyvät 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun ympäristövaikutusten arviointiselostukseen;

34 §

Lupahakemus

6) toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus;

Niiltä osin kuin 2 momentin 2, 5, 6 ja 7 kohdissa vaaditut selvitykset sisältyvät 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun selvitykseen tai ympäristövaikutusten arviointiselostukseen, ei malminetsintälupaa tai kaivoslupaa koskevassa hakemuksessa ole tarpeen esittää 2 momentissa tarkoitettua selvitystä. Jos hakemuksessa ei tämän säännöksen perusteella esitetä 2 momentissa tarkoitettua selvitystä, tulee hakemuksessa mainita mitkä 2 momentissa vaadituista tiedoista sisältyvät 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin asiakirjoihin sekä arvio asiakirjojen toimittamisajankohdasta.

44 §

Varausilmoitus

Varausilmoitus ei saa koskea aluetta, joka kuuluu malminetsintäalueeseen, kaivosalueeseen tai kullanhuuhdonta-alueeseen *taikka sijaitsee yhtä kilometriä lähempänä tällaista aluetta, joka kuuluu muulle kuin hakijalle tässä laissa tarkoitettun luvan perusteella.* Varausilmoitus ei myöskään saa koskea ai-

44 §

Varausilmoitus

Varausilmoitus ei saa koskea aluetta, joka kuuluu malminetsintäalueeseen, kaivosalueeseen tai kullanhuuhdonta-alueeseen. Varausilmoitus ei myöskään saa koskea aiemmin varausalueena ollutta aluetta, ennen kuin vuosi on kulunut varauspäätöksen raukeamisesta tai peruuttamisesta.

emmin varausalueena ollutta aluetta, ennen kuin vuosi on kulunut varauspäätöksen raukeamisesta tai peruuttamisesta.

46 §

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan myöntämisen esteet

3) aiemmin malminetsintäalueena olleelle alueelle ennen kuin malminetsintäluvan raukeamisesta tai peruttamisesta on kulunut kolme vuotta luvan viimeisestä voimassaolopäivästä lukien;

4) aiemmin kaivosalueena olleelle alueelle, ennen kuin kolme vuotta on kulunut siitä, kun kaivostoiminnan lopettamispäätöksen lainvoimaiseksi tulemistä edeltäneestä päivästä;

67 §

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan raukeaminen

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että malminetsintälupa ja kullanhuuhdontalupa raukeavat, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan hakemuksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään hakemuksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa.

46 §

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan myöntämisen esteet

3) aiemmin malminetsintäalueena olleelle alueelle ennen kuin malminetsintäluvan raukeamisesta tai peruttamisesta on kulunut *kaksi* vuotta luvan viimeisestä voimassaolopäivästä lukien;

4) aiemmin kaivosalueena olleelle alueelle, ennen kuin *kaksi* vuotta on kulunut kaivostoiminnan lopettamispäätöksen lainvoimaiseksi tulemistä edeltäneestä päivästä;

67 §

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan raukeaminen

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että malminetsintälupa ja kullanhuuhdontalupa raukeavat, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan *ilmoituksen*. Luvanhaltija on velvollinen tekemään *ilmoituksen*, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. *Malminetsintälupa ja kullanhuuhdontalupa raukeavat ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.*

68 §

Kaivosluvan raukeaminen

68 §

Kaivosluvan raukeaminen

Jos kaivosalueen hallinta perustuu kaivosluvan haltijan omistukseen tai kiinteistön omistajien kanssa tehtyihin sopimuksiin, kaivosviranomaisen voi kaivosluvan haltijan hakemuksesta lykätä kaivosluvan raukeamista vaikka 3 momentissa säädetty kymmenen vuoden enimmäisaika on kulunut umpeen. Lisäksi lykkäämisen edellytyksenä on, että luvan haltija osoittaa, että luvan raukeamista on lykättävä yleisen edun tai muiden erityisten syiden perusteella.

72 §

Luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevan asian käsittely

Malminetsintäluvan, kaivosluvan ja kullanhuhdantaluvan voimassaolon jatkamista, muuttamista ja peruuttamista sekä kaivosalueenastusluvan voimassaolon jatkamista ja raukeamista koskeva asia on käsiteltävä noudattaen vastaavasti, mitä tässä laissa säädetään asianomaista lupaa koskevasta lupamenettelystä, lupaharkinnasta sekä lupapäätöksestä ja sen voimassaolosta.

72 §

Luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevan asian käsittely

Malminetsintäluvan, kaivosluvan ja kullanhuhdantaluvan voimassaolon jatkamista, muuttamista ja peruuttamista sekä kaivosalueenastusluvan voimassaolon jatkamista ja raukeamista koskeva asia on käsiteltävä noudattaen vastaavasti, mitä tässä laissa säädetään asianomaista lupaa koskevasta lupamenettelystä, lupaharkinnasta sekä lupapäätöksestä ja sen voimassaolosta. *Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös kaivosluvan raukeamista ja 67 §:n 2 momentin mukaista malminetsintäluvan ja kullanhuhdantaluvan raukeamista koskevaan asiaan.*

Mitä 39 §:ssä säädetään muistutuksista ja mielipiteistä, ei sovelleta malminetsintäluvan ja kullanhuhdantaluvan raukeamista koskevan 67 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen käsittelyyn.

Mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta, sovelletaan myös malminetsintäluvan ja kullanhuhdantaluvan raukeamista koskevan ilmoituksen johdosta annettavaan

kaivosviranomaisen päätökseen.

93 §

Kaivostoimituksen rekisteröinti

Kaivostoimituksesta voidaan tehdä merkinnät kiinteistörekisteriin muutoksenhausta huolimatta niiden kiinteistöjen osalta, joita muutoksenhaku ei koske. Kaivostoimituksesta voidaan tehdä merkinnät kiinteistörekisteriin myös muutoksenhaun kohteena olevien kiinteistöjen osalta, jos muutoksenhaku ei vaikuta lunastuksen kohteen vahvistamiseen, käyttö- tai muiden oikeuksien perustamiseen taikka tehtäviin merkintöihin. Kiinteistörekisterin ylläpitäjän on näissä tapauksissa pyydettävä maa- oikeudelta lupa rekisteröintiin. Maa- oikeus on tällöin päätösvaltainen myös, kun siinä on vain maa- oikeuden puheenjohtaja.

93 §

Kaivostoimituksen rekisteröinti

Kaivostoimitus voidaan rekisteröidä korvausten suorittamisesta riippumatta, kun se on saanut lainvoiman. Korvausten suorittamisesta ei tarvitse ilmoittaa Maanmittauslaitokselle.

Kaivostoimituksesta voidaan tehdä merkinnät *kiinteistötietojärjestelmään* muutoksenhausta huolimatta niiden kiinteistöjen osalta, joita muutoksenhaku ei koske. Kaivostoimituksesta voidaan tehdä merkinnät *kiinteistötietojärjestelmään* myös muutoksenhaun kohteena olevien kiinteistöjen osalta, jos muutoksenhaku ei vaikuta lunastuksen kohteen vahvistamiseen, käyttö- tai muiden oikeuksien perustamiseen taikka tehtäviin merkintöihin. *Kiinteistötietojärjestelmän* ylläpitäjän on näissä tapauksissa pyydettävä maa- oikeudelta lupa rekisteröintiin. Maa- oikeus on tällöin päätösvaltainen myös, kun siinä on vain maa- oikeuden puheenjohtaja.

Maanmittauslaitoksen tulee ilmoittaa kaivosviranomaiselle kaivostoimituksen kiinteistötietojärjestelmään merkitsemisestä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kaivostoimituksen rekisteröinnistä.

119 §

Kaivoskartta

Kaivostoiminnan harjoittajan tulee toimittaa kaivoskartasta kopio kunkin vuoden alus-

119 §

Kaivoskartta

Kaivostoiminnan harjoittajan tulee toimittaa kaivoskartasta kopio *kaivosviranomaisel-*

sa kaivosviranomaiselle.

le tämän sitä pyytäessä ja kaivostoiminnan päättyessä.

121 §

Kaivosturvallisuuslupa

121 §

Kaivosturvallisuuslupa

Kun tuotannollisessa toiminnassa olevaa kaivosta laajennetaan uudella kaivosalueella tai kaivoksen apualueella, kaivosviranomaisen voi hakijan esityksestä kaivoslupapäätöksessä päättää, että kaivostoimintaa laajentavaan alueeseen ei sovelleta, mitä edellä 1 momentissa säädetään kaivosturvallisuusluvan tarpeesta tai jäljempänä 130 §:ssä kaivosturvallisuusluvan muuttamisesta.

123 §

Kaivosturvallisuuslupahakemusta koskevat menettelyt

Kaivosviranomaisen tulee pyytää kaivosturvallisuuslupahakemuksesta lausunto asianomaiselta työsuojeluviranomaiselta ja alueen pelastusviranomaiselta, Säteilyturvakeskukselta sekä tarvittaessa muilta toimialallaan yleistä etua valvoilta viranomaisilta. Kaivosviranomaisen tulee lisäksi hankkia lupaharkinnan kannalta muut tarpeelliset lausunnot ja selvitykset.

Kaivosturvallisuuslupahakemuksen käsitteilyyn sovelletaan, mitä muistutuksia ja mielipiteen ilmauksia koskevasta menettelystä 39 §:ssä säädetään. Kaivosturvallisuuslupahakemuksesta tiedotetaan noudattaen, mitä lupahakemuksesta tiedottamisesta 40 §:ssä säädetään. Hakijan kuulemiseen lausuntojen ja muistutusten johdosta sovelletaan, mitä 42 §:ssä säädetään hakijan kuulemisesta. Kaivosturvallisuuslupapäätöksen sisältöön sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa lupapäätöksen sisällöstä säädetään.

123 §

Kaivosturvallisuuslupahakemusta koskevat menettelyt

Kaivosviranomaisen tulee pyytää kaivosturvallisuuslupahakemuksesta *tarpeelliset lausunnot ja selvitykset toimialallaan yleistä etua valvoilta viranomaisilta.*

Hakijan kuulemiseen lausuntojen johdosta sovelletaan, mitä 42 §:ssä säädetään hakijan kuulemisesta. Kaivosturvallisuuslupapäätöksen sisältöön sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa lupapäätöksen sisällöstä säädetään.

Mitä 39 §:ssä säädetään muistutuksista ja mielipiteen ilmauksia koskevasta menettelystä ja 40 §:ssä lupahakemuksesta tiedottamisesta, ei sovelleta kaivosturvallisuuslupahakemuksen käsitteilyyn.

165 §

Valitusoikeus

165 §

Valitusoikeus

Edellä 67 §:n 3 momentissa tarkoitettuun kaivosviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla ainoastaan luvan raukeamista koskevan ilmoituksen tehnyt luvan haltija.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20.*
